2.2.3. Havassıselime

Duyu organları kelamcılar tarafından bilgi kaynakları içerisinde önemli bir yere sahiptir. Onlara göre herhangi bir eksiklik ve kusuru bulunmayan duyularla elde edilen bilgiler; aklın, doğruluğuna apaçık hüküm verdiği zorunlu bilgilerdir. Çünkü insan bir şeyi gördüğü ilk anda kendisinde onun varlığına ve mahiyetine ilişkin bir bilgi oluşmaktadır, bu bilginin oluşması için bir akıl yürütme sürecine ihtiyaç yoktur. Salim duyular vasıtasıyla bu şekilde zorunlu bir bilgi oluştuğu için duyuların verdiği bilgi akıl yürütmeyle elde edilen bilgiye göre daha kesin ve bağlayıcı olarak değerlendirilmiştir.

Allah Teâlâ da duyulardan özellikle akli bilgiye ulaştıracak verileri temin eden işitme ve görmeye vurgu yaparak bunların verdiği bilgilerin inanca temel teşkil edeceğini ve inkârı imkânsız kıldığını belirtmektedir: **"Onlara, size vermediğimiz imkânlar vermiş ve kulaklar, gözler ve kalpler bahşetmiştik; ama Allah'ın ayetlerini bile bile inkâr ettikleri için kulakları, gözleri ve kalpleri onlara bir fayda sağlamadı ve alaya aldıkları şeyler onları kuşatıp yok ediverdi."**[32]; **"(Sana karşı çıkanlar) hiç yeryüzünde dolaşmadılar mı? Zira dolaşsalardı elbette düşünecek kalpleri ve işitecek kulakları olurdu. Ama gerçek şu ki gözler kör olmaz; lâkin göğüsler içindeki kalpler kör olur."**[33]

31 Maturidi, Kitâbü't-Tevhîd Tercümesi, s. 10-11; Teftâzânî, Kelam İlmi ve İslam Akâidi, s. 111.
32 Ahkâf suresi, 26. ayet.
33 Hacc suresi, 46. ayet.